

สังคมศึกษา ม.1

หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำรงชีวิตในสังคม

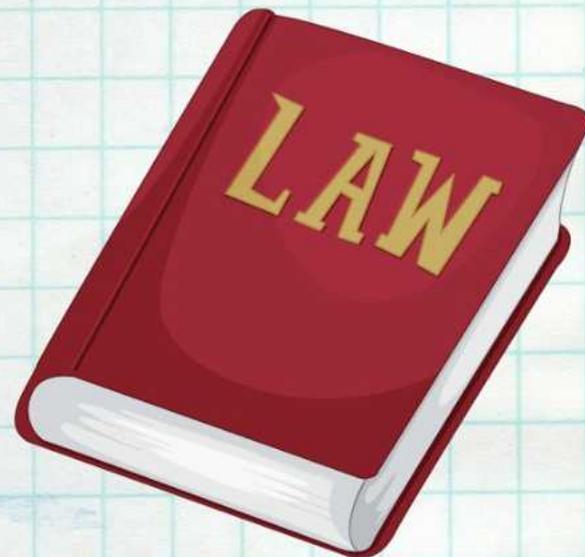


หน่วยการเรียนรู้ที่

กฎหมาย

คุ้มครองสิทธิของบุคคล

3





ความสำคัญของกฎหมายคุ้มครองสิทธิของบุคคล



ส่งเสริมให้ทุกคนเห็นความสำคัญและปฏิบัติต่อกันอย่างเหมาะสม เช่น กฎหมายคุ้มครองเด็ก ก็จะมีบทบัญญัติสำคัญในการปกป้องคุ้มครองเด็ก



ทำให้มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพของประชาชนชาวไทยทางด้านการศึกษาตามสิทธิที่พึงได้รับ

ประชาชนได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการบริโภค เช่น กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค



ทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัยในการดำรงชีวิตในสังคม



ส่งเสริมให้ประชาชนมีโอกาสร่วมมือกันคิดสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และโลก

ทำให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิที่พึงได้รับตามกฎหมาย ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ หรือไม่ถูกละเมิดสิทธิที่พึงได้รับ

ทำให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองทรัพย์สินของตนเอง เมื่อทุกคนสามารถใช้ทรัพย์สินของตนเองให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า





กฎหมายคุ้มครองสิทธิของบุคคลที่สำคัญ

กฎหมายคุ้มครองสิทธิของบุคคลเป็นเครื่องมือของรัฐที่กำหนดขึ้น

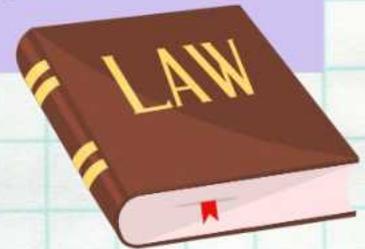
เป็นมาตรฐาน
ในการให้ความคุ้มครอง
สิทธิของบุคคล

เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข



กฎหมายคุ้มครองสิทธิของ
บุคคลที่ควรเรียนรู้ เช่น

- กฎหมายคุ้มครองเด็ก
- กฎหมายการศึกษา
- กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค และกฎหมายลิขสิทธิ์





กฎหมายคุ้มครองเด็ก



“เด็ก ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ หมายความว่า “บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะด้วยการสมรส”

หลักการและแนวคิดสำคัญๆ เกี่ยวกับสิทธิเด็ก

- เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กและไม่เลือกปฏิบัติ
- ยอมรับนับถืออำนาจปกครองของบิดามารดาหลักการที่ว่าเด็กย่อมเหมาะสมที่จะอยู่ร่วมกับบิดามารดาผู้ให้กำเนิด
- แทรกแซงอำนาจปกครองของบิดามารดาโดยอำนาจรัฐ ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก



เด็กย่อมได้รับการเลี้ยงดู และพัฒนาการตามวัยอย่างเหมาะสม เพื่อการเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ





บทบาทหน้าที่ของผู้ปกครอง

- ให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนตามความสมควร
- การอุปการะเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนและพัฒนา นั้นต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแลของตนไม่ให้ตกอยู่ในภาวะอันน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ
- ไม่ทอดทิ้งเด็กไว้ในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือสถานพยาบาล หรือไว้กับบุคคลที่รับจ้างเลี้ยงเด็กหรือที่สาธารณะ หรือสถานที่ใด โดยเจตนาที่จะไม่รับเด็กกลับคืน
- ไม่ละทิ้งเด็กไว้ ณ สถานที่ใดๆ โดยไม่จัดให้มีการป้องกันและดูแล สวัสดิภาพหรือให้การเลี้ยงดูที่เหมาะสม
- ไม่จงใจหรือละเลยไม่ให้สิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิตหรือสุขภาพอนามัยจนน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก
- ไม่ปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่เป็นการขัดขวางการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก
- ไม่ปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่เป็นการเลี้ยงดูโดยมิชอบ





บทบาทหน้าที่ที่พึงปฏิบัติต่อเด็ก



บทบาทหน้าที่ของรัฐ

- คุ้มครองสวัสดิภาพที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ไม่ว่าเด็กจะมีผู้ปกครองหรือไม่ก็ตาม
- ดูแลและตรวจสอบสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานพัฒนาและฟื้นฟู และสถานพินิจที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ



ประเภทของเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์



เด็กเร่ร่อนหรือเด็กกำพร้า

เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือพลัดหลง

เด็กที่ผู้ปกครองไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูได้ เช่น ถูกจำคุก พิกار ทุพพลภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง ยากจน เป็นผู้เยาว์ ถูกทิ้งร้าง เป็นโรคจิตหรือโรคประสาท

เด็กที่ผู้ปกครองมีพฤติกรรมหรือประกอบอาชีพไม่เหมาะสม อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล

เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก

เด็กพิกار

เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง



เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยมิชอบ ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ถูกทารุณกรรม เป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ





เด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพตามพระราชบัญญัติคุ้มครอง
เด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้แก่

เด็กที่ถูกทารุณกรรม

เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด

เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการ
คุ้มครองสวัสดิภาพตามที่กำหนดไว้
ในกฎกระทรวง





ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

- นักเรียน หมายถึง เด็กซึ่งกำลังรับการศึกษาชั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา ทั้งประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่าอยู่ในสถานศึกษาของรัฐหรือของเอกชน
- นักศึกษา หมายถึง เด็กที่กำลังรับการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าในสถานศึกษาของรัฐหรือของเอกชน

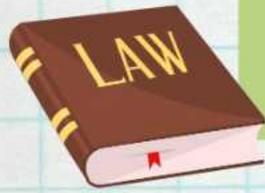


ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้กำหนดมาตรการส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษาไว้ ดังนี้

หน้าที่ของโรงเรียนและสถานศึกษาที่จะต้อง
จัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการ
แนะแนวให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่
นักเรียน นักศึกษาและผู้ปกครอง

หน้าที่ของนักเรียน นักศึกษา ที่จะต้อง
ประพฤติตนตามระเบียบของโรงเรียน
หรือสถานศึกษา





จุดมุ่งหมายและหลักการ

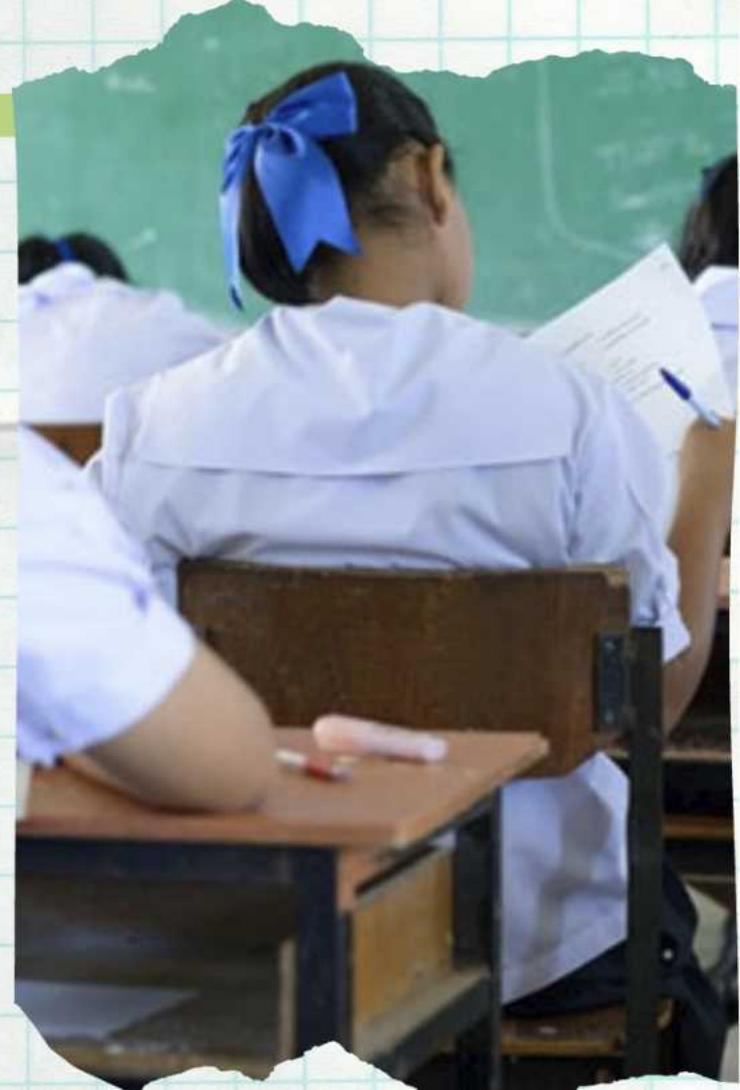
การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต

กระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

การจัดการศึกษาให้ยึดหลักการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้ยึดหลักการมีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่พื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โรงเรียนต้องจัดให้มีกิจกรรมและการฝึกอบรมแก่นักเรียน เพื่อสร้างเสริมศักยภาพและความสามารถ





สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา



บทบาทหน้าที่ของรัฐ

- รัฐต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี โดยให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- รัฐต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้สำหรับผู้ที่มีความพิการหรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส



หน้าที่พลเมืองฯ ม.1 : กฎหมายคุ้มครองสิทธิของบุคคล



สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา



บทบาทหน้าที่ของบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง

มีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลได้รับการศึกษา
ภาคบังคับจำนวนเก้าปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดเข้า
เรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่สิบหก





สิทธิประโยชน์ทางการศึกษา

บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบัน สังกัดอื่นๆ ซึ่งสนับสนุน หรือ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

การสนับสนุนจากรัฐให้มี ความรู้ความสามารถใน การอบรมเลี้ยงดู และการ ให้การศึกษาแก่บุตรหรือ บุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล

เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับ การจัดการศึกษาขั้นพื้น ฐานของบุตรหรือบุคคล ซึ่งอยู่ในความดูแลที่ ครอบครัวจัดให้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด

การลดหย่อนหรือ ยกเว้นภาษีสำหรับค่า ใช้จ่ายการศึกษา ตาม ที่กฎหมายกำหนด





การศึกษาในระบบ

เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษาหลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน



การศึกษานอกระบบ

เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล เป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม



การศึกษาตามอัธยาศัย

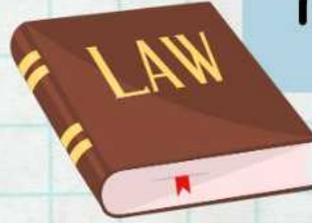
เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ คักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สภาพแวดล้อม สังคม สื่อ หรือแหล่งความรู้อื่น ๆ



แนวการจัดการศึกษา

ในการจัดการศึกษานั้นจะต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา





สิทธิของผู้บริโภค

- สิทธิที่จะได้รับทราบข่าวสารรวมทั้งคำพรรณนาคุณภาพที่ถูกต้องและเพียงพอ เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ
- สิทธิที่จะมีอิสระในการเลือกซื้อสินค้าหรือบริการ
- สิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยจากการใช้สินค้าหรือบริการ
- สิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมในการทำสัญญา
- สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาและชดเชยความเสียหาย



คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค



อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

พิจารณาเรื่องราวร้องทุกข์จากผู้บริโภคที่
ได้รับความเดือดร้อน หรือเสียหายอันเนื่อง
มาจากการกระทำของผู้ประกอบธุรกิจ



ดำเนินการเกี่ยวกับสินค้าที่อาจเป็น
อันตรายแก่ผู้บริโภคตามกฎหมาย



ดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิของผู้
บริโภคที่คณะกรรมการเห็นสมควรหรือมี
ผู้ร้องขอตามกฎหมาย

แจ้งหรือโฆษณาข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าหรือ
บริการที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหายหรือ
เสื่อมเสียแก่สิทธิของผู้บริโภค โดยจะระบุชื่อ
สินค้าหรือบริการหรือชื่อของผู้ประกอบธุรกิจ
ด้วยก็ได้





พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ พ.ศ.๒๕๕๘)



งานวรรณกรรม นาฏกรรม ศิลปกรรม ดนตรีกรรม โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียง งานแพร่เสียงแพร่ภาพ หรืองานอื่นใดในแผนกวรรณคดี แผนกวิทยาศาสตร์ หรือศิลปะ



เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการทำซ้ำหรือดัดแปลงเผยแพร่ต่อสาธารณะชนให้เข้าต้นฉบับหรือสำเนา งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ สิ่งบันทึกเสียงหรือเจ้าของลิขสิทธิ์อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิได้ โดยจะกำหนดเงื่อนไขอย่างไรก็ได้



จะมีผลเกิดขึ้นทันทีที่ผู้สร้างสรรค์ได้สร้างสรรค์ผลงาน โดยได้รับความคุ้มครองตลอดอายุของผู้สร้างสรรค์และมียุติไปอีกเป็นเวลา 50 ปีนับแต่ผู้สร้างสรรค์ถึงแก่ความตาย



การละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรงมีโทษปรับตั้งแต่ 20,000 บาทถึง 200,000 บาทหากเป็นการกระทำเพื่อการค้าต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสี่ปีหรือปรับตั้งแต่ 100,000 บาทถึง 800,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ



พระราชบัญญัติสิทธิบัตร พ.ศ. ๒๕๒๒ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๒)



สิทธิบัตรการประดิษฐ์ สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์
อนุสิทธิบัตรหรือผลิตภัณฑ์อรรถประโยชน์



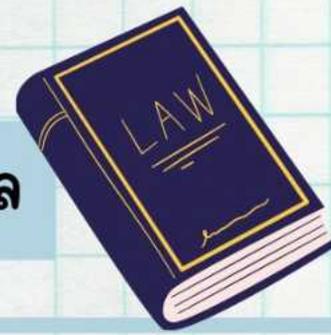
อายุการคุ้มครองสิทธิบัตรสิทธิบัตรการประดิษฐ์มีอายุ 20 ปีนับแต่วันขอรับสิทธิบัตร
สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์มีอายุ 10 ปี ส่วนอนุสิทธิบัตรมีอายุ 6 ปี ผู้ส่งอนุสิทธิบัตรอาจขอต่อ
อายุอนุสิทธิบัตรได้สองครั้ง ครั้งละสองปี



ความผิดฐานละเมิดสิทธิบัตรโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ส่งสิทธิบัตรต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน
สองปีหรือปรับไม่เกิน 400,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ



ประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล



ทำให้บ้านเมืองสงบเรียบร้อย
เป้าหมายของกฎหมายคุ้มครองสิทธิของ
บุคคลคือ การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ
ของประชาชนและจัดระเบียบบ้านเมือง

ทำให้ประเทศชาติพัฒนาเจริญก้าวหน้า
การที่ประชาชนทุกคนปฏิบัติตาม
ตามกฎหมายคุ้มครองสิทธิของบุคคล
อย่างเคร่งครัด

ทำให้ทุกคนในสังคม
ได้รับการปฏิบัติต่อกันด้วยความเสมอภาค
และเท่าเทียม



ทำให้ชุมชนหรือสังคมเกิดการพัฒนา
เมื่อบิดามารดาหรือผู้ปกครองปฏิบัติ
ตนตามกฎหมายคุ้มครองสิทธิของบุคคล โดยการ
ส่งเสริมให้เด็กในปกครองเข้ารับการศึกษา
ชั้นพื้นฐาน ทำให้เด็กเป็น
ผู้มีสมรรถนะ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หน้าที่พลเมืองฯ ม.1 : กฎหมายคุ้มครองสิทธิของบุคคล



กฎหมายคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคล



P D P A



PDPA คืออะไร ?

เนื่องจากปัจจุบันมีการล่วงละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของข้อมูลส่วนบุคคลเป็นจำนวนมาก สร้างความเสียหายให้แก่เจ้าของข้อมูล จึงมีการตราพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ.2562 หรือที่เรียกกันว่า กฎหมาย PDPA (Personal Data Protection Act)



P D P A

คุ้มครองอะไรบ้าง



ข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับความคุ้มครองตาม
กฎหมาย เช่น ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ เลขบัตรประจำตัว
ประชาชน รูปถ่าย ข้อมูลสุขภาพ หมายเลขโทรศัพท์
E-mail ถ้ามีผู้ใดนำข้อมูลส่วนตัวของเราไปใช้โดยไม่
แจ้งให้ทราบและไม่ได้รับความยินยอม จะมีโทษตาม
กฎหมาย



หน้าที่พลเมืองฯ ม.1 : กฎหมายคุ้มครองสิทธิของบุคคล

P D P A

คุ้มครองใครบ้าง



เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล



หน้าที่พลเมืองฯ ม.1 : กฎหมายคุ้มครองสิทธิของบุคคล

P D P A

คุ้มครองใครบ้าง



ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล





การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ได้โดยชอบด้วยกฎหมาย



สามารถกระทำได้โดยเจ้าของข้อมูลให้
ความยินยอมโดยได้รับการแจ้ง
วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล
หรือใช้เพื่อการจัดทำเอกสาร
ประวัติศาสตร์ จดหมายเหตุ การศึกษา
วิจัย สถิติ



P D P A

คุ้มครองใครบ้าง



ผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคล

BANK





การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ได้โดยชอบด้วยกฎหมาย



ข้อมูลส่วนบุคคลได้รับการคุ้มครอง
ทางกฎหมาย ผู้อื่นไม่สามารถนำมาเผยแพร่
ในพื้นที่สาธารณะ เช่น การถ่ายภาพ
หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวในโซเชียลมี
เดีย หากไม่ได้รับความยินยอมจาก
เจ้าของข้อมูล